

PATVIRTINTA
Vilniaus Šolomo Aleichemo
ORT gimnazijos
direktoriaus 2026 m. rugsėjo 7 d.
įsakymu Nr. V-42

**VILNIAUS ŠOLOMO ALEICHEMO ORT GIMNAZIJOS
MOKINIŲ SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS
ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nurodo socialinės-pilietinės veiklos organizavimo bei vykdymo Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazijoje (toliau – Gimnazijoje) tikslą ir uždavinius, veiklos turinį, atlikimo būdus bei trukmę.
2. Socialinė-pilietinė veikla yra organizuojama ir vykdoma vadovaujantis 2025-2026 ir 2026-2027 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2025 m. gegužės 21 d. Nr. V-559 „Dėl 2025–2026 ir 2026–2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ bei 2026 m. liepos 30 d. įsakymu Nr. V-571, 2026 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr.- 637 „Dėl 2025–2026 ir 2026–2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ pakeitimais.
3. Socialinė-pilietinė veikla 5–8 klasių ir I-IV gimnazijos klasių mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, yra privaloma. Ji yra neatskiriama bendrojo pagrindinio ir vidurinio ugdymo dalis, kuri padeda ugdyti bendrosiose programose numatytas kompetencijas, praktiškai taikyti įgytas žinias ir gebėjimus bei atskleisti vertybines nuostatas, sudaro galimybes pažvelgti į dalykus iš įvairių perspektyvų, ypač pritaikant, plečiant ir aktualizuojant įgytas žinias gyvenimiškomis situacijomis. Socialinė-pilietinė veikla yra įtraukiama į gimnazijos ugdymo planą, siejama su gimnazijos tikslais, bendruomenės poreikiais, kultūrinėmis ir savirealizacijos programomis, tradicijomis. Socialinės-pilietinės veiklos **tikslas** – skatinti mokinius aktyviu dalyvavimu prisidėti sprendžiant aktualias socialines problemas bendruomeniniame ir visuomeniniame gyvenime ir, reflektuojant savo patirtį, ugdyti pilietiškumo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos bei kitas kompetencijas.
4. Socialinės-pilietinės veiklos **uždaviniai**:
 - 4.1. skatinti mokinių visapusišką asmenybės brandą ir dalyvavimu grįstą mokymąsi;
 - 4.2. padėti įsisąmoninti kiekvieno asmens atsakomybę kuriant asmeninę, vietos bendruomenės ir platesnės visuomenės gerovę bei paskatinti mokinius ieškoti pozityvių saviraiškos būdų;

- 4.3. skatinti mokinius apgalvoti savo patirtis, ugdytis savistabos įgūdžius, gebėjimą kritiškai įsivertinti savo priimtų sprendimų pagrįstumą ir pridėtinę vertę sau patiems ir bendruomenei, kuriai mokiniai priklauso;
- 4.4. stiprinti žydų tradicijas ir kultūrą.

II SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIE TINĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR TVARKA

5. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu.
6. Socialinė-pilietinė veikla 5–8 klasių ir I-IV gimnazijos klasių mokiniams yra privaloma.
7. Per 2025-2026, 2026-2027 mokslo metus socialinei-pilietinei veiklai gimnazijoje skiriama: 5-8 klasėse ir I-II gimnazijos klasėse – ne mažiau kaip 20 valandų, III-IV klasėse – ne mažiau kaip 40 valandų per 2 metus.
8. Pagal pagrindinio ugdymo programą besimokantis mokinys socialinę-pilietinę veiklą privalo atlikti iki ugdymo proceso pabaigos. Pagal vidurinio ugdymo programą besimokantis mokinys socialinę-pilietinę veiklą gali atlikti per dvejus mokymosi metus (iki vidurinio ugdymo programos pabaigos), socialinė-pilietinė veikla gali būti vykdoma ir per mokinių atostogas. Socialinę-pilietinę veiklą atlikus per vasaros atostogas, atliktas darbas gali būti įskaitomas į aukštesnėje klasėje reikalingą valandų skaičių, jei mokinys yra surinkęs reikiamą valandų skaičių iki einamųjų mokslo metų ugdymo proceso pabaigos. Siekiant įgyti socialinių-pilietinių kompetencijų ar jas sustiprinti, veikla turėtų būti vykdoma reguliariai (periodiškai), todėl vasaros atostogų metu siūloma vykdyti tik dalį numatytų veiklų.
9. Socialinės-pilietinės veiklos apskaita vykdoma Tamo elektroniniame dienynė ir mokinio individualiame socialinės-pilietinės veiklos lape.
10. Socialinę-pilietinę veiklą mokiniams gali siūlyti administracija, pradinio ugdymo ir dalykų mokytojai, klasių vadovai, socialinis pedagogas, psichologas, bibliotekos darbuotoja ir kiti asmenys, susiję su šia veikla.
11. Už klasės mokinių socialinės-pilietinės veiklos koordinavimą atsakingas atitinkamos klasės vadovas.
12. Klasės vadovas:
- mokslo metų pradžioje paaiškina auklėtiniams socialinės-pilietinės veiklos prasmę, supažindina su reikalavimais, atsiskaitymo tvarka, pateikia gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;
 - padeda mokiniams pasirinkti socialines-pilietines veiklas, konsultuoja mokinius, pagal galimybes stebi, kaip mokiniams sekasi atlikti nusimatytas užduotis, pastebėjęs, kad mokiniams kyla sunkumų, skatina mokinius imtis iniciatyvos patiems mokiniams organizuoti, įgyvendinti turimas veiklų idėjas, kviečia juos pokalbiui ir teikia reikiamą pagalbą, atsižvelgdamas į mokinių amžių ir pasirinktos veiklos kontekstą;

- teikia grįžtamąjį ryšį mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams) apie socialinės-pilietinės veiklos rezultatus;
- pirmojo ir antrojo pusmečio pradžioje aptaria su mokiniu(-iais) socialinės-pilietinės veiklos patirtį;
- el. dienyne per mokslo metus fiksuoja duomenis apie kiekvieno mokinio atliktą veiklą, įrašo atliktų valandų skaičių.

13. Už socialinės-pilietinės veiklos organizavimą ir koordinavimą bei priežiūrą gimnazijoje atsako gimnazijos direktoriaus pavaduotojai ugdymui pagal kuruojamas klases.

14. Pavaduotojai ugdymui:

- konsultuoja klasių vadovus socialinės-pilietinės veiklos organizavimo klausimais;
- supažindina juos su gimnazijos prioritetais ir pateikia gerųjų socialinės-pilietinės veiklos atlikimo pavyzdžių;
- padeda auklėtojams spręsti probleminius socialinės-pilietinės veiklos organizavimo klausimus;
- reguliariai aptaria su auklėtojais socialinės-pilietinės veiklos organizavimą, padeda spręsti kylančias problemas;
- prižiūri socialinės-pilietinės veiklos dokumentavimą ir informacijos teikimą gimnazijos mokinių registro tvarkytojui.

15. Mokinių pareigos atliekant socialinę-pilietinę veiklą:

- pateikti siūlymus dėl galimos socialinės-pilietinės veiklos pobūdžio ir turinio;
- aptarti savo pasiūlytas veiklas ir užduotis su mokykloje paskirtu asmeniu bei atsižvelgti į teikiamus siūlymus;
- atsakingai vykdyti suplanuotas užduotis;
- apmąstyti savo patirtį ir prireikus koreguoti socialinės-pilietinės veiklos pobūdį, užduotis ir kt.;
- kaupti savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus;
- dalyvauti ugdomuosiuose pokalbiuose su mokykloje paskirtu asmeniu ir pateikti reikiamus įrodymus apie atliktas socialines-pilietines veiklas arba pateikti savo refleksiją ir įrodymus raštu;
- kilus nenumatytoms aplinkybėms, koreguoti, perplanuoti savo socialinę-pilietinę veiklą.

16. Mokinys gali užsiimti socialine-pilietine veikla ir už gimnazijos ribų. Mokinys, atlikęs socialinę-pilietinę veiklą už gimnazijos ribų, klasės vadovui turi pateikti įstaigos, kurioje atliko socialinės-pilietinės veiklos dokumentą (pažymą), kuriame nurodoma, kokia veikla buvo atlikta ir valandų skaičių arba turi būti pateikta pasirašyta sutartis su organizacija, kurioje atlikta socialinė-pilietinė veikla.

17. Aktyvus dalyvavimas neformaliojo švietimo veiklose įskaitomas kaip socialinė-pilietinė veikla. Jei mokinys konkursuose, varžybose, parodose, koncertuose ar minėjimuose dalyvauja kaip atlikėjas, žaidėjas ar pranešėjas, pateikęs tai patvirtinantį dokumentą, ši veikla bus įskaityta kaip socialinė-pilietinė. Už

kiekvieno tokio dalyvavimo faktą yra skiriama viena valanda. Mokiniai, dalyvaudami tokiose veiklose, mokosi bendradarbiauti, siekti bendrų tikslų, asmeninio tobulėjimo ir būti socialiai aktyvūs.

18. Visas laikas, kurį mokinys skiria socialinei-pilietinei veiklai, įskaitomas į bendras valandas. Jei mokinys rengia pristatymą, varžybas, parodą, renginį ir pan., įskaitomas ir laikas, skirtas šioms veikloms parengti.

19. Mokinys, surinkęs numatytą šiame Apraše socialinės veiklos valandų skaičių, keliamas į aukštesnę klasę. Klasės vadovas Tamo dienyne fiksuoja socialinės-pilietinės veiklos vertinimo rezultatą įrašų „įskaityta“ („įsk.“) arba „neįskaityta“ („neįsk.“). Socialinės-pilietinės veiklos fiksavimui Tamo dienyne klasės vadovas sukuria naują grupę pavadintą „Socialinė-pilietinė veikla“, šioje grupėje mokslo metų pabaigoje klasės vadovas fiksuoja vertinimus („įsk.“ arba „neįsk.“). Mokinys, neatlikęs gimnazijos ugdymo plane numatytos socialinės-pilietinės veiklos, nekeliamas į aukštesnę klasę.

20. Mokinys yra laikomas baigusių pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas ir gauna pagrindinio ugdymo programos baigimo pažymėjimą ar vidurinio ugdymo baigimo atestatą tik atlikęs socialinę-pilietinę veiklą.

III SKYRIUS

SOCIALINĖS - PILIETINĖS VEIKLOS TURINYS

21. Socialinė-pilietinė veikla yra mokymosi turinio dalis, atliekama laisvu nuo pamokų metu ir pasirenkama vadovaujantis šiais principais:

Prasmingumo:

21.1. Socialinė-pilietinė veikla prisideda prie mokinio saviraiškos, asmeninių tikslų įgyvendinimo, pasirinktos veiklos, padeda atrasti jam asmeniškai prasmingą veiklą bei skatina jį orientotis į ne tik į rezultatą, bet ir į patį veiklos procesą, mokytis iš savo klaidų ir pasiekimų bei reflektuoti apie įvairių patirčių naudą. Mokiniai gali įsitraukti į įvairių nevyriausybinių organizacijų veiklą ir prisidėti prie jiems rūpimų problemų sprendimo, pvz., visuomenės sąmoningumo didinimo klimato kaitos klausimais, gyvūnų apsaugos, pažeidžiamų asmenų grupių teisių užtikrinimo klausimais ir pan.;

Asmeninio tobulėjimo:

21.2. Socialinė-pilietinė veikla pasirenkama atliepianč mokinio interesus ir pomėgius. Socialinė-pilietinė veikla nėra savitikslių, ji turi padėti mokiniams tobulėti, plėsti savo pažinimo ribas, išbandyti save atliekant naujus vaidmenis, patirti naujus kontekstus. Idealu, jei mokiniai savo stiprybes ir talentus gali pritaikyti naujame kontekste, ir tai sudaro sąlygas mokiniams įsivertinti savo stiprybes ir numatyti galimas tolesnio mokymosi trajektorijas. Skatinamas mokinių dalyvavimas ir jų pagalba organizuojant įvairias parodas, koncertus, sporto turnyrus, kitus renginius įvairiose socialinės globos institucijose, ligoninėse, telkiant bendruomenės konkrečiam tikslui siekti arba pagalbos teikimas jaunesnio amžiaus mokiniams mokantis, taip pat neformaliojo vaikų švietimo ir užimtumo veiklų organizavimas dienos centrų lankantiems

vaikams, mokymosi sunkumų turintiems vaikams, migrantams, savanorystė ikimokyklinio ugdymo įstaigose, mokymas, konsultavimas, paskaitos vedimas, pranešimų skaitymas arba kitos panašios veiklos;

Socialinio teisingumo:

21.3. Mokinys turi suvokti, kad jis yra didesnės bendruomenės ir visuomenės narys ir kad nuo kiekvieno asmeninio indėlio priklauso visuomenės gerovė. Visuomenės gerovė užtikrinama, kai visoms asmenų grupėms sudaroma galimybė lygiavertiškai dalyvauti socialiniame gyvenime. Mokinių indėlis, net ir pats mažiausias, užtikrinant šias galimybes yra neįkainojama pagalba valstybei ir visiems žmonėms. Todėl mokiniai galėtų būti skatinami savanoriauti teikiant pagalbą savarankiškai arba per įvairias nevyriausybines organizacijas, teikiančias pagalbą stokojantiems, neįgaliems, vienišiams ir pagyvenusiems asmenims, migrantams ir kitiems mokinių artimoje aplinkoje gyvenantiems ir sunkumų patiriantiems žmonėms ir kt.;

Dalyvavimo:

21.4. Socialinė-pilietinė veikla turi padėti mokiniui suprasti, kad demokratinės visuomenės grįstos jų piliečių įsitraukimu ir dalyvavimu sprendžiant visuomenei aktualius klausimus ir kad kolektyvinėmis pastangomis galima pasiekti daugiau, nei veikiant individualiai. Todėl mokiniai turi būti skatinami atlikti veiklas ne tik individualiai, bet ir dalyvaujant bendrose veiklose, kurių metu jie mokytųsi pažinti vieni kitus, išklausti skirtingas nuomones, ieškoti sutarimo, argumentuoti nuomones, atlikti įvairius socialinius vaidmenis, dalintis, bendradarbiauti ir padėti vieni kitiems. Galimos įvairios mokinių grupių arba klasių iniciatyvos, siekiant spręsti vietos bendruomenei aktualius klausimus, pvz., organizuoti pilietines iniciatyvas ir / ar jose dalyvauti, taip pat dalyvauti kraštotyrinėje, ekologinėje veikloje, domėtis aplinkosaugine veikla, dalyvauti ekspedicijoje, žygyje, nagrinėti istorinius šaltinius ir kt.

22. Veiklos, nepriskirtinos socialinei-pilietinei veiklai pagal ŠMM rekomendacijas:

- Veikla, vykdoma išskirtinai mokinių artimųjų (šeimos ar giminės narių) naudai;
- Veiklos, kurias mokyklos darbuotojai turi vykdyti pagal jiems mokyklos administracijos priskirtas funkcijas (budėjimas, mokinių darbų taisymas);
- Pinigų aukojimas (trumpalaikis veiksmas, neskatinantis asmeninės mokinių ūgties);
- Veikla, kuri vertinama taškais ar pažymiais;
- Veikla, už kurią gaunamas piniginis ar kitoks atlygis;
- Savanoriška veikla komerciniuose, pelno siekiančiuose renginiuose.

IV SKYRIUS

SOCIALINĖS-PILIETINĖS VEIKLOS DIFERENCIJAVIMAS

23. 5 klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą vykdo įgyvendindami grupines, pačių mokinių inicijuotas arba mokyklos pasiūlytas iniciatyvas ir projektus. Mokiniai gali organizuoti veiklas jaunesniems mokiniams, pavyzdžiui, užsienio kalbos popietes ar veiklas pertraukų metu, taip pat padėti stiprinti jų kalbos ar kitus įgūdžius žaidžiant žaidimus.

24. 6-8 klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali vykdyti individualiai ir grupėse. Mokiniai gali organizuoti mokyklos bendruomenei skirtas veiklas, pavyzdžiui, sveikos gyvensenos dienas ar sporto varžybas mokykloje.
25. Jaunesni nei 14 metų mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali vykdyti individualiai ir už mokyklos ribų, tačiau tokiu atveju mokinį turi lydėti tėvai.
26. 9-10 klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali vykdyti individualiai mokykloje ir (arba) už jos ribų, įsitraukdami į įvairių organizacijų siūlomas socialines-pilietines veiklas ar projektus.
27. 11-12 klasių mokiniai socialinę-pilietinę veiklą gali vykdyti individualiai ir už mokyklos ribų, savanoriauti ne pelno siekiančiose organizacijose, miesto savivaldybės organizuojamose veiklose. Taip pat, gali inicijuoti įvairias veiklas, pavyzdžiui, organizuoti šventes, gaminti dovanėles pažeidžiamų grupių gyventojams.
28. Mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, socialinė-pilietinė veikla planuojama atsižvelgiant į mokinio galias ir gebėjimus: individualiai parenkamos veiklos ir jų teikėjai, siūloma jas atlikti gimnazijoje arba dėl asmens galių nuo jų atleisti ar sumažinti socialinei-pilietinei veiklai skiriamų valandų skaičių, tėvams (globėjais, rūpintojais) pateikiant prašymą raštu.
29. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) gimnazijos direktoriaus įsakymu mokiniams, kuris mokosi namie pagal pagrindinio ugdymo programą, gali neatlikti socialinės pilietinės veiklos.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Atsižvelgiant į LR Vyriausybės valstybės lygio ekstremaliosios situacijos paskelbimą ir kitas svarbias priežastis, dėl kurių sumažėja galimybė mokiniams atlikti privalomas socialinės-pilietinės veiklos valandas, direktoriaus įsakymu, valandų skaičius gali būti mažinamas.
31. Patvirtintas Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje.
-